SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2503

av Ingemar Kihlström (KD)

Förlängd underhållsskyldighet vid förlorat studiebidrag för barn med stor frånvaro

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att ändra reglerna för underhållsbidrag i föräldrabalken så att underhållsbidraget fortsätter att betalas ut till barn som är över 18 år även om barnet förlorar sitt studiebidrag från CSN på grund av hög frånvaro, och att det ska gälla åtminstone fram till det år barnet normalt skulle ha avslutat gymnasiet under förutsättning att barnet fortfarande är inskrivet i gymnasieskolan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Enligt 7 kap. 1 § föräldrabalken (FB) ska föräldrar svara för sitt barns underhåll fram till dess barnet fyller 18 år, eller, om barnet går i grund- eller gymnasieskola vid 18 års ålder, under den tid barnet fortsätter i skolan, men inte längre än till 21 års ålder. Om en förälder inte har vårdnaden om barnet och inte heller varaktigt bor tillsammans med barnet, är föräldern skyldig att betala underhållsbidrag enligt 7 kap. 2 § FB.

I många fall sker stor frånvaro från skolan, vilket kan leda till att barnet förlorar sitt rätt till CSNstöd eller studiebidrag. Detta kan drabba barnet hårt, då de inte längre har ekonomiskt stöd för att fullfölja sina studier, trots att de potentiellt fortfarande kan ta sin gymnasieexamen. En sådan situation skapar också ett ekonomiskt tryck för den förälder

barnet bor hos, som måste ta på sig större kostnader för barnets underhåll utan att kunna få bidrag från barnet.

I dessa fall skulle det vara rättvist att underhållsbidraget fortsätter betalas ut av Försäkringskassan eller den underhållsskyldige föräldern, åtminstone fram till det år barnet normalt skulle ha avslutat gymnasiet, även om barnet förlorar sitt studiebidrag. Detta skulle minska den ekonomiska pressen på den förälder som barnet bor hos och säkerställa att barnet inte står utan ekonomiskt stöd under en kritisk tid i utbildningen.

Det är orimligt att ett barn ska stå utan ekonomiskt stöd bara för att det har förlorat sitt CSN bidrag på grund av frånvaro. Även om barnet har hög frånvaro, kan det fortfarande vara möjligt att fullfölja gymnasiet och ta sin examen. Föräldern som barnet bor hos drabbas hårt ekonomiskt när barnet inte längre får bidrag från Försäkringskassan eller från den andra föräldern, och detta kan skapa en orimlig belastning i en redan svår situation.

Genom att förlänga underhållsbidraget tills barnet normalt skulle ha avslutat sina gymnasiestudier säkerställs att den förälder som har vårdnaden om barnet inte ställs inför ett oproportionerligt stort ekonomiskt ansvar för barnets uppehälle. Samtidigt kan detta bidra till att barnet får det stöd de behöver för att kunna fullfölja sina studier utan att den ekonomiska osäkerheten hindrar dem.

Kristdemokraterna förstår att många föräldrar kan få ekonomiska problem, ovanpå den oro och de utmaningar som uppstår när ett barn har problematisk frånvaro från skolan. Det finns en balans att gå mellan en ekonomisk trygghet och vikten av att upprätthålla trovärdigheten i de stödsystem som finns, där underhållsbidrag, underhållsstöd och studiemedel fyller olika syften och där det är viktigt att skola och samhället i stort kan upprätthålla både trovärdigheten i stöden och signalsystemet som ett indraget studiestöd innebär.

För den som har problematisk frånvaro från skolarbetet finns också andra sätt att komma runt hotet om indraget studiemedel. Den elev som exempelvis har en diagnos, har möjlighet att bli sjukskriven från skolarbetet – vilket då inte påverkar rätten till studiemedel. En elev har också möjlighet att få anpassad studiegång och stöd som innebär att studierna kan fullföljas hemifrån.

Kristdemokraterna menar dock att ett indraget studiestöd tillsammans med ett indraget underhållsstöd kan bli en orimlig dubbeleffekt, särskilt i situationer där barn och föräldrar fortfarande arbetar aktivt för att åtgärda en problematisk frånvaro och komma

tillbaka till heltidsstudier för att fullfölja sin utbildning. Ett indraget CSN-stöd bör vara en tillräcklig signal från samhällets sida, även om underhållsstöd och underhållsbidrag upprätthålls och barnet anses ha förutsättningar att fullfölja sin utbildning.

Ingemar Kihlström (KD)